

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarohie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 franci, $\frac{1}{2}$ an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

Apare în fiecare zi de lucru

Numeri singuratici à 5 cr. se vënd la »Tipografia«, soc. pe actiun

I.

Astfel putem să ne explicăm, cum de guverne, cu majorități zdrobitoare în corpurile legiuitoare, gata de a apăsă

Sibiu, 11 Aug. n.

„Pacea între Români și Maghiari este o necesitate de existență pentru ambele popoare, dar” — de sine înțeles — o pace, *basată pe deprețale și încredere reciprocă*. Dacă cuvintele conuții Tisza sânt îndreptate în această direcțiune, apoi nu numai Români din țările coroaanelor S-tului Ștefan, ci toți Români, atât noi cei din Bucovina, cât și frații din regat, avem cuvinte să primim cu sincer entuziasm știrea despre înfrângerea dela Arad. Pagubă nămolă, că așa năcei curge din un izvor de tot turbure.

Weisz-Vérszi, noul deputat, ales (!) de „prudenții” Sași din Sebeșul-săseș, este obiectul unui arhiepiscopos articol, publicat în nr. 32 al revistei „Egyenlőség”, organ ortodox-israelitic din Budapesta. După ce 'i-se enumeră calitățile eminente de ziarist, cunoștința de limbi, excelența stilului și zelul de muncă neobosită, autorul culminează constatând, că înainte de toate și peste toate Vérszi e **Jidov**! Jidov adevărat, conștîu și mândru de confesiunea sa, pe care o mărturisește cu tărie, ori-cînd și ori-unde! Va să zică Jidov „ortodox”! — Vérszi, încheie articolul, a înfrînt în fine credința deșertă, că Jidanul ar pute face carieră numai renegându-și confesiunea. El a dovedit, că poate face cîineva cea mai

-- *Na, dos is hipsch!*

Acțiunea Bucovinenilor. Dl. Dr. G. Popovici, deputat în reichsrath-ul austriac, avea de gând să se fi în August mai multe adunări publice cu alegătorii români din Bucovina; din cauza însă, că sătenii sînt ocupați cu adunarea rodului de pe cîmp, adunările s'au amînat pînă la Septembrie.

»Cu măsurile aceste băncile române își promovează în locul întâiu *consolidarea materială*, dar' acest rezultat va avê și ponderositate *politico și morală*. Băncile române aliate pot să devie o *mare putere economică* în Ardeal și pot ajunge la mari rezultate față cu concurențele lor neorganizate. Urmiările acestui fapt le pot prevedea ușor locuitorii ardeleni și politicianii maghiari. Nu știm, că oare inteligența maghiară se va organiza pe terenul economic luând *exemplu dela Valahul desprețuit*, dar' atâta știm, că dacă nu o va face, ea se va căi mai întâiu, de oare-ce Românii acum nu se mărginesc numai la înființare de bănci, ci se niusesc a pune mâna și pe comerțul de mărfuri pe cale de asociere.

În opoziție cu spiritul elenic, individualist, amoresat de tot ce e original, particular, genul latin este universal. Din această însușire decurg toate celelalte. În politică, latinii au căutat să stabilească un imperiu care să îmbrățișeze toată lumea cunoscută. În drept, au vrut să stabilească legi generale, eterne, universale. În morală, principiul de a lucra astfel, încât această lucrare se poată fi generalizată, este un principiu roman. Cea mai nobilă sectă a păgânismului, stoicii, deși de origine greacă, s'a dezvoltat totuși în Roma. Geniul latin este serios și tragic; latinul are despre viață o concepție gravă: a trăi nu înseamnă a petrece, ci a lucra în folosul binelui public. Subordonarea intereselor individului celor ale societății este un principiu latin. Precum e geniul latin, așa e și limba: lapidară, concisă, puțin mlădioasă, dar energică. Azi încă medaliile și bronzurile comemorative poartă inscripții latinești.

Sgomotoasele toaste dela banche-
tul politico-bisericesc din Arad au aflat
răsune şi la Bucureşti, lucru foarte
frecuent. Unul dintre cele mai serioase
organe, „**La Roumanie**“ dedică un
prim-articol (în nrul dela 8 Aug. n.)
semnelor de conciliare, cari s'ar arăta
din partea ceteiurilor diriguitoare fuja
cu României. Confratele bucureştean
nu aminteşte cu un singur cuvânt de-
spre instalarea noiei înfrăşirii epheme-
ridice dela Arad, se vede însă, că acea-
sta i-a oferit prilejul. Deasemenea în
expunerile sale, în ce ne priveşte, este
foarte corect şi de absolută bună cre-
dinţă. Spune expres, că noi, Românii
de sub coroana Sfîului Stefan, ne cu-
noaştem mai bine interesele, şi că e
treaba noastră ce vom face. Cu toate
acestea „**Roumanie**“ nu-şi poate

În ce privește direcțiunea lui Széll, știm tot numai la treimea acelei fraze: **lege, drept și dreptate**, desminșită de atâtea fapte concrete, cari s'au săvârșit ori se proiectează, fapte cari taie la rădăcina vieșii noastre naționale. Și senu se uita un lucru. Ori de câte ori Maghiarii au arătat semne de așa numită „împăcare”, ne-au împărțit în două categorii, „**trădători**” și „**putrofii**”, și pe când pe unii 'i-au îmbătat cu vorbe, — ori cel mult cu șampanie, — pe ceilalți 'i-au tratat cu îndoiți asprime, decât de obicei, cu procese, osândă, temnițe și amende. Așa pare-că se pornește și era lui Széll. Firește că atunci ea va sfârși tot așa ca și ceilalți, alui Bánffy, Wekerle, Tisza, etc.

Pagubă deci de bunăcredința cheltuită înaintea de vreme.

Fapte ne trebuesc, nu vorbe; garanții, nu declarații.

— Articol din »*Unirea*«. —

Comisiunea de 27, exmisă pentru pregătirea statutului de autonomie a catolicilor din Ungaria, 'și-a terminat lucrarea. Contele Szapáry Gyula, președintele comisiunii, a înaintat proiectul de statut congresului, care probabil se va convoca la toamnă. În scrisoarea sa contele are două pasaje, care ne interesează foarte de aproape, și care în traducere românească au următorul cuprins:

»În operatul nostru am fost cu mare atențiune, ca sfera de drept a statului catolic transilvan stabilită prin praxă îndelungată și prin lege să nu o restringem prin organismul, ce are să se înființeze pentru toată țeara, și cu toate acestea și diecesa transilvană să fie reprezentată în congresul catolic general și sfera de activitate a autonomiei generale să se extindă și asupra părților ardelene».

»Comisiunea a luat la pertractare reprezentațiunea romano-catolicilor de rit grecesc aparținători provinciei archiepiscopiei și metropolitane de Alba-Iulia și Făgăraș, în care-și exprimă dorința, ca ei să fie lăsați afară din acest organism autonomice regnicolar, respective ca autonomia provinciei archiepiscopiei și metropolitane gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș să se organizeze separat. Comisiunea a aflat, că această dorință nu se poate împlini, pentru-că omiterea romano-catolicilor de rit grecesc din acest organism regnicolar, s'ar opune rescriptului prea grațios al Majestății Sale; și pentru-că interesul tuturor catolicilor maghiari pretinde, ca biserica noastră să rămână împreună în întregi-

tatea sa în acest organism și ținem a fi chiar în interesul coreligionarilor noștri romano-catolici de rit grecesc, ca și ei să se facă părtași avantajilor autonomiei ce se va înființa».

Aceste două pasaje arată o deosebită bunăvoință față cu diecesa romano-catolică transilvăneă, căreia 'i-se lasă neatinșată autonomia proprie, și numai în afaceri de interes general va fi reprezentată în congresul catolic regnicolar prin delegațiune exmisă din sinul seu, și o lipsă totală de sentiment față cu drepturile provinciei noastre metropolitane, care și după praxă și după lege nu poate fi supusă bisericilor și persoanelor de rit latin din Ungaria.

Dispozițiunile consiliului florentin din 1439, care, garantează bisericilor orientale toate drepturile și privilegiile lor și organizarea provinciilor bisericești în corporațiuni neafirmătoare una de alta conform canoanelor bisericești orientale, — actele sfintei Uniri din 1698 și 1700, cari au rezervat bisericii noastre ca condițiune *sine qua non* dreptul de a se guverna de sine fără ingerența latinilor din Ungaria; — bulla papală „Ecclesiam Christi” din 1853, care cu aprobarea Maiestăței Sale a reactivat metropolia greco-catolică de Alba-Iulia și Făgăraș ca provincă bisericească de sine stătătoare și independentă de jurisdicțiunea primațială și arhiepiscopoească a metropolitului din Strigon și de jurisdicțiunea ori-căror persoane ecleslastice și mirene de ritul latin; articolul de lege XXXIX. din 1868, care a înarticulat metropolia noastră așa, pe cum a fost reactivată, cu toate drepturile și privilegiile sale; articolul de lege XLIII. din 1868, care garantează și greco-catolicilor față cu statul aceleași drepturi autonome, cari le au calvinii, unitarii și greco-orientalii; — decretule consiliilor noastre provinciale, aprobate de sfântul scaun apostolic al Romei, în sensul că-roră provința noastră bisericească s’a organizat ca corporațiune de sine stătătoare și neafirmătoare de nime altul, afară de Roma, centrul unității catolice: toate aceste acte, emanate dela factorii cei mai înalți de stat și bisericești, și singuri competenți în astfel de afaceri, au fost necotite de comisiunea de 27, care nu a voit să țină cont nici de reclamațiunile solemne ale clerului și poporului credincios, nici de protestele energice ale capilor nostri bisericești.

Motivete, cari le invoacă comisiunea de 27 spre a-și justifica procedura sa anticanonică și contrară legilor țerei, sînt numai niște frase goale, cu cari poate să amăgească pe ignoranți, dar' nu și pe cei-ce cunosc lucrul.

Căci dacă Maiestatea Sa a dispus, ca congresul catolic să-î prezente un proiect cu privire la modul, cum să se organizeze autonomia catolicilor, nimica nu împiedeca pe comisiunea de 27, conținând cont de drepturile provinciei metropolitane de Alba-Iulia și Făgăraș arătate în reprezentațiunile arhierilor noștri, să facă congresului propunerea concretă, ca să nu contopească cu sila acestei provincii în organismul regnicolar, ci să-î exponeze dela Maiestatea Sa concesiunea prea înaltă de a se organiza separat prin un congres compus numai din membrii ei. Dacă comisiunea de 27, în contra rescriptului Maiestății Sale, care nu prescrie nicăiri, ca diecesa romano-catolică transilvană să-î aibă nesmintit autonomie separată de ceialaltă catolică din Ungaria, a ținut totuși cont de drepturile autonomice ale acestei diecese, care altcum este supusă și primatului Ungariei și arhiepiscopului din Calocsa, atunci pentru-ce nu a ținut cont și de drepturile autonomice ale unei provincii bisericești independente și de primată de ori-ce biserică de ritul latin?

Noi așa știm, că archiereii noștri nu numai au protestat în două rânduri înaintea congresului și a comisiunii lui în contra contopirii provinciei noastre bisericești în organismul proiectatei au-

